

5. Lineáris szabályozások stabilitása

1. Vázolja fel az $L(s) = K \frac{1+s\tau}{1+sT}$ hurokátviteli függvényhez tartozó gyökhelygörbét $\tau > T$ és $\tau < T$ esetére!
2. Vázolja fel az $L(s) = K \frac{1}{(1+2s)(1+6s)}$ hurokátviteli függvényhez tartozó gyökhelygörbét!
3. Vázolja fel az $L(s) = K \frac{1}{s^2 + s + 1}$ hurokátviteli függvényhez tartozó gyökhelygörbét!
4. Vázolja fel az $L(s) = K \frac{s+2}{s^2 + s + 1}$ hurokátviteli függvényhez tartozó gyökhelygörbét!
5. Vázolja fel az $L(s) = \frac{8}{(s-\alpha)(s+4)}$ hurokátviteli függvényhez tartozó gyökhelygörbét (α a változó paraméter)!
6. Egy zárt szabályozási kör hurokátviteli függvénye $L(s) = \frac{K}{(1+sT)^3}$. Az egyszerűsített NYQUIST kritérium alapján határozza meg a K erősítés maximális értékét, amely mellett a zárt kör még stabilis marad!
7. Egy zárt szabályozási kör hurokátviteli függvénye $L(s) = \frac{K}{s(1+sT)^2}$. Az egyszerűsített NYQUIST kritérium alapján határozza meg a K erősítés maximális értékét, amely mellett a zárt kör még stabilis marad!
8. Adja meg az $L(s) = \frac{K}{s}$ hurokátviteli függvénnyel jellemzett rendszer fázistartalékát!
9. Egy merev visszacsatolású zárt szabályozási körben a felnyitott kör átviteli függvénye $L(s) = \frac{12(s+5)}{s^2(s+10)}$. Egységugrás alakú alapjel esetén határozza meg a kimenőjel állandósult értékét!
10. Egy merev visszacsatolású zárt szabályozási körben a felnyitott kör átviteli függvénye $L(s) = \frac{12(s+10)}{s^2(s+5)}$. Egységugrás alakú alapjel esetén határozza meg a kimenőjel állandósult értékét!
11. Egy zárt szabályozási kör típuszáma $i=1$. Egység-sebességugrás alakú alapjel esetén a statikus hiba értéke 0.08. Határozza meg az integrálási körerősítés értékét!

12. Az $L(s) = \frac{Ke^{-3s}}{s}$ hurokátviteli függvényvel jellemzett rendszer erősítési tartaléka $g_t = 2$. Adja meg K értékét!
13. Egy zárt szabályozási rendszerben a körerősítés $K=12$, a felnyitott kör g_t erősítési tartaléka 5. Adja meg a körerősítés maximális értékét, amikor a zárt kör még stabilis marad!
14. A $P(s) = \frac{K}{s} e^{-sT_d}$ átviteli függvényvel adott folyamatot mereven visszacsatoljuk, majd a $K \geq 0$ erősítést nulláról folyamatosan növeljük. Azt tapasztaljuk, hogy $K=10$ értéknél a zárt kör a stabilitás határhelyzetébe kerül. Adja meg K azon értékét, ahol a fázistartalék értéke $\varphi_t = 60^\circ$!
15. Egy felnyitott kör hurokátviteli függvénye $L(s) = \frac{Ke^{-3s}}{s}$. $\varphi_t = 60^\circ$ -os fázistartalék esetén mekkora az ω_c vágási körfrekvencia értéke?
16. Adja meg az $L(s) = \frac{Ke^{-4s}}{s}$ hurokátviteli függvényvel rendelkező rendszer fázistartalékát (K függvényében)!
17. Adja meg az $L(s) = \frac{Ke^{-4s}}{s}$ hurokátviteli függvényvel rendelkező rendszer g_t erősítési tartalékát (K függvényében)!
18. Adja meg az $L(s) = \frac{Ke^{-T_d s}}{s}$ hurokátviteli függvényvel rendelkező rendszer fázistartalékát (K és T_d függvényében)!
19. Egy egységnyi negatív visszacsatolású szabályozási körben a felnyitott kör átviteli függvénye $L(s) = \frac{K}{s(1+s)}$. Adja meg K értékét, ha a fázistartalék $\varphi_t = 45^\circ$!
20. Egy zárt rendszer karakterisztikus egyenlete $s^4 - 8s^3 + 6s^2 + 2s + 1 = 0$. Stabilis-e a zárt rendszer?
21. Egy egységnyi negatív visszacsatolású szabályozási körben a felnyitott kör átviteli függvénye $L(s) = \frac{K}{s(1+s)^2}$. Adja meg K értékét, ha a fázistartalék $\varphi_t = 60^\circ$!

22. Adja meg az alábbi két hurokátviteli függvénnyel jellemzett rendszer fázistartalékának különbségét ($\varphi_{i_1} - \varphi_{i_2}$):

$$L_1(s) = \frac{25}{s^2(1+0.01s)(1+0.001s)}, \quad L_2(s) = \frac{25e^{-0.2s}}{s^2(1+0.01s)(1+0.001s)}.$$

23. A $P(s) = \frac{2}{(1+s)(1+5s)}$ szakaszt a $C(s) = K \frac{1+s}{1+0.1s}$ soros szabályozóval

kompenzáljuk merev visszacsatolású körben. Határozza meg K azon értékét, amely mellett a zárt rendszer átmeneti függvényének százalékos túllendülése 15% értékű.

24. A $P(s) = \frac{2}{(1+s)(1+5s)}$ szakaszt a $C(s) = K \frac{1+s}{1+0.1s}$ soros szabályozóval

kompenzáljuk merev visszacsatolású körben. Határozza meg K azon maximális értékét, amely mellett a zárt rendszer még stabilis marad!

25. Egy merev visszacsatolást tartalmazó zárt szabályozási körben a felnyitott rendszer átviteli függvénye:

$$L(s) = \frac{-5}{(1-5s)(1+s)}.$$

Stabilis-e a zárt szabályozási kör?